

THE MAP WAS WRONG

HLUTI II

ÞRÖSKULDUR 1

Kortið var rangt

Það er undarlegur hroki sem fylgir mannfólkinu.

Við teljum okkur geta séð lífið fyrir.

Við eyðum árum í að smíða áætlanir.

Markmið til fimm ára.

Stefnur til tíu ára.

Fjárhagsáætlanir.

Framreikningar.

Dagatöl.

Kort.

Svo kemur raunveruleikinn.

Og raunveruleikinn hefur aldrei lesið tímaáætlanir okkar.

Lengi vel hafði ég trúað því að reynsla skapaði
fyrirsjáanleika.

Því meira sem þú lærir.

Því meira sem þú veist.

Því meira sem þú ferðast.

Því betur ættir þú að geta skilið hvað muni gerast.

Það virtist rökrétt.

Það virtist skynsamlegt.

Það virtist jafnvel vísindalegt.

Svo skemmti lífið sér við að sanna hið gagnstæða.

Mikilvægustu vendingarnar komu alltaf án þess að þanta tíma.

Engin bókun.

Enginn fyrirvari.

Engin viðvörun.

Þær bara komu.

Stundum í mynd tækifæris.

Stundum í mynd missis.

Stundum í mynd fundar.

Stundum í mynd veikinda.

Munurinn skilst ekki fyrr en eftir á.

Þegar þú stendur í miðju þeirra virðast þær allar vera það sama.

Rof.

Skyndileg breyting.

Hjáleið.

Þegar ég horfði yfir leiðina sem ég hafði farið fram að því, fór ég að taka eftir forvitnilegu mynstri.

Í hvert sinn sem ég var sannfærður um að hafa skilið allt, gerðist eitthvað sem breytti spurningunni.

Og þegar spurningin breytist, missir svarið líka gildi sitt.

Ég man eftir sérstöku tímabili í lífi mínu.

Ég hafði reynslu.

Ábyrgð.

Árangur.

Þekkingu.

Allt virtist benda til nokkuð skýrrar stefnu.

Ég var sannfærður um að framtíðin myndi fylgja ákveðinni átt.

Ekki af því að ég væri hrokafullur.

Af því að gögnin virtust segja það.

Svo gerði lífið það sem það kann best.

Að skipta um spilaborð.

Ekki reglurnar.

Borðið.

Þetta er sá hluti sem næstum enginn segir frá.

Þegar borðið breytist hverfur ekki reynslan sem safnast hefur.

En hún verður ófullnægjandi.

Maður þarf að læra upp á nýtt.

Fylgjast með upp á nýtt.

Hlusta upp á nýtt.

Það er auðmýkjandi.

Og um leið stórkostlegt.

Því það minnir okkur á að við erum nemendur miklu lengur en við höldum.

Með árunum fór ég að kunna að meta ófyrirsjáanleikann.

Ekki af því að hann væri þægilegur.

Það er hann aldrei.

Heldur af því að hann var heiðarlegur.

Ófyrirsjáanleikinn neyðir fólk til að sýna sig eins og það er.

Þegar allt fylgir áætluninni getur hver sem er virst hæfur.

Þegar áætlunin hverfur kemur skapgerðin í ljós.

Fólkið sem ég dáist mest að er ekki það sem spáði rétt fyrir um framtíðina.

Það er fólkið sem kunni að fara í gegnum framtíðir sem það hafði ekki séð fyrir.

Þetta er önnur færni.

Miklu sjaldgæfari.

Miklu mannlegri.

Við lifum í heimi sem verðlaunar þá sem virðast vissir í sinni sök.

Þá sem tala af vissu.

Þá sem lofa árangri.

Þá sem bjóða upp á spár.

Ég fór með tímanum að treysta betur fólki sem kann að lifa með óvissunni.

Því óvissan er ekki villa í kerfinu.

Hún er kerfið.

Alheimurinn hefur aldrei skrifað undir samning um fyrisjáanleika við nokkurn mann.

Samt höldum við áfram að verða hissa.

Höldum áfram að mótmæla.

Höldum áfram að líta á hið óvænta sem undantekningu.

Kannski ættum við að gera hið gagnstæða.

Að líta á það sem regluna.

Þegar þú loks sættir þig við þessa hugmynd breytist eitthvað.

Þú hættir að elta algjöra stjórn.

Hættir að krefjast trygginga.

Hættir að lifa eins og framtíðin væri einkaeign.

Og byrjar að lifa eins og landkönnuður.

Með athygli.

Með virðingu.

Með forvitni.

Ég man setningu sem lífið kenndi mér án þess að nota orð:

Bestu hlutirnir og verstu hlutirnir senda aldrei kynningarbréf.

Þeir koma.

Ganga inn.

Breyta landslaginu.

Svo fara þeir og skilja eftir afleiðingar.

Það er okkar að ákveða hvað við gerum við þær.

Þegar ég lít til baka sé ég að margar af þeim reynslum sem ég tel grundvallandi hefðu aldrei staðist skynsamlegt mat fyrir fram.

Þær voru of áhættusamar.

Of ólíklegar.

Of flóknar.

Of ólíkar því sem ég hafði ímyndað mér.

Samt eru það einmitt þær sem byggðu upp manneskjuna sem ég er orðinn.

Þess vegna lít ég í dag ekki lengur á fyrirsjáanleika sem dygð.

Ég lít á hann sem þægindi.

Hin sanna dygð er önnur.

Að vera áfram opinn.

Vera áfram vakandi.

Vera áfram fær um að læra.

Jafnvel þegar lífið skiptir um borð.

Jafnvel þegar örlögin breyta spurningunni.

Jafnvel þegar framtíðin gengur inn í herbergið án þess að banka.

Því til er sannleikur sem ég hef lært með því að fara gegnum heimsálfur, kreppur, sambönd, velgengni og ósigra.

Mikilvægustu hlutir lífs míns hafa alltaf gerst handan allrar forspár.

Og einmitt þar hófst besti hluti sögunnar.